

DUURZAM BOWEN

BRABANTS DAGBLAD

De pioniers Adriaan van Mierlo en Renz Pijnenborgh (boven) hebben elkaar gevonden bij de ontwikkeling van een duurzaam huurhuis. foto Marc Bolsius

Brabantwoning brengt schijnbaar onverenigbare grootheden bij elkaar

Duurzaam huren

Thermohennep in de spouwmuur, sedumdaken, zonnecellen, een drielaagse beglazing maar géén radiatoren. In Sint-Oedenrode verrijzen complete straten met duurzame huurhuizen.

tekst Henk Snijders, foto Marc Bolsius

Renz Pijnenborgh, geboren in 1947, staat bekend als de pionier van duurzaam en gezond bouwen in Nederland. Meer dan 25 jaar geleden ontwierp hij als architect duurzame woningen met een 'groene' dakbedekking. De woningen staan in de Bossche wijk de Maaspoort. Hij werd een beetje meewarig aangekeken toen hij gras en plantjes op huizen liet aanbrengen. Hij ging zelf ook in zo'n huis wonen. 'Al die tijd heb ik geen enkel onderhoud aan het dak hoeven te plegen.' Nu zie je de bouw steeds meer van kleur verschieten: niet meer alleen de daken kleuren groen.

Pijnenborgh stelt dat het eigenlijk een algemeen belang is dat de huizen een duurzaam karakter krijgen. 'Niet alleen voor besparing van energie en milieu, ook het comfort en de gezondheid van de bewoners telt mee. Je zorgt voor een goed binnenmilieu in de woningen.'

Adriaan van Mierlo, geboren in 1942, vatte als wethouder van Heusden in 2006 het plan op in zijn gemeente de meest duurzame woonwijk van Nederland van de grond te tillen. Een derde van de 750 huizen zou onder de sociale huursector moeten vallen. Dat liep vast op de te hoge extra bouwkosten van deze woningen. In samenspraak met de provincie, vier gemeenten en vier woningcorporaties is de Brabantwoning ontwikkeld. Waarmee een betaalbare, comfortabele, duurzame woning nu ook voor de sociale huursector mogelijk is. De samenwerkende partners hebben medio 2011 het eigendom van het plan overgedragen aan Service-instituut VIBA-Expo, waarvan Van Mierlo sinds twee jaar directeur is. VIBA-Expo is gevraagd de Brabantwoning te promoten. Deze onafhankelijke instelling is ook betrokken bij plan Boschveld (zie kader en foto).

Twee idealisten met vooruitziende blik, Renz Pijnenborgh en Adriaan van Mierlo hebben elkaar gevonden bij de ontwikkeling van de Brabantwoning, waarin architect Pijnenborgh een groot aandeel had.

'We moesten woningbouwcorporaties overtuigen niet louter naar de huurprijs van een woning te kijken. De woonlasten moeten het uitgangspunt zijn', stelt Pijnenborgh. Van Mierlo benadrukt dat daarmee de woning betaalbaar is te maken. 'Met een huur van op dit moment maximaal 664,66 euro per maand, is de woning echt bereikbaar voor mensen met een laag inkomen'. Met laag inko-

men bedoelt hij minder dan 35.000 euro. De projectpartners hebben afgesproken dat in elke betrokken gemeente minstens twintig Brabantwoningen worden gebouwd. Koploper is de gemeente Sint-Oedenrode met corporatie Wovesto. Het eerste project van 27 Brabantwoningen ligt aan de Dille in Sint-Oedenrode en de Knotwilg in kerkdorp Boskant. In september is de vlag in top gegaan voor deze

energie nul-woningen. Drie termen staan daarbij centraal: energiezuinig, gezond en comfortabel. In de woningen zit bijvoorbeeld een ingenieus ventilatiesysteem. Via koven bij de ramen komt de frisse buitenlucht langs de plafonds binnen. Hierdoor hebben de bewoners geen last van tocht, maar circuleert de lucht wel. De roosters waardoor de lucht binnenkomt, kunnen de mensen niet afsluiten.

Leden van de kersverse Vereniging Bewust Wonen en Werken Boschveld willen in deze wijk een ecologisch huurtje bouwen.

Bewust wonen in Den Bosch

Een groepje Bosschenaren wil een ecologische woonbuurt bouwen. Daarom hebben ze medio augustus de Vereniging Bewust Wonen en Werken Boschveld opgericht. Doel is met zo min mogelijk spullen te leven, wonen en werken. Het plan behelst 25 huizen, waarvan woningstichting Zayaz de helft verhuurt. De initiatiefnemers denken aan zonne-energie, opvang en gebruik van regenwater, moes- en fruittuinen, schuttingen en daken van natuurlijke materialen. Parkeerplekken moeten uit de buurt blijven en dat geldt ook voor vuilniswagens.

→ www.bewustwonen.nl

Pijnenborgh en Wovesto hebben het zelfs voor elkaar gekregen dat de woningen in Sint-Oedenrode nul euro aan energiekosten hebben. 'Met de corporatie Wovesto is afgesproken dat het voordeel geheel naar de huurders gaat. De meerkosten van het duurzaam maken van de woningen komt voor rekening van de verhuurder.' Waar de zonnepanelen energie opwekken, zorgen installaties voor een laag verbruik in de woning en allerlei maatregelen voor een topisolatie. Denk daarbij aan thermohennep in de spouwmuur, sedumdaken, zonnecellen en een drielaagse beglazing. In de woningen in Sint-Oedenrode is geen radiator te bekennen. De verwarming gaat via slangen die de muren van het huis verwarmen.

Van Mierlo en Pijnenborgh hopen dat hun Brabantwoning op veel plekken in Nederland gebouwd gaat worden. Het bouwplan is gemakkelijk uit te breiden naar een grotere of meer luxe versie. 'We dragen het concept graag over. En als iemand in Purmerend ermee aan de slag wil, dan hoeft hij echt de naam Brabantwoning niet te gebruiken. Zo'n huis mag best omgedoopt worden tot Purmerendwoning of Hollandhuis'.